

Inleiding

In dit document leggen we aantal zaken rond waterschappen uit, kijken we naar de waterschapsverkiezingen van 18 maart 2015 en bepreken we kort de partijen die meedoen aan de verkiezing van HDSR, het waterschap dat onder andere verantwoordelijk is voor de gemeente Wijk bij Duurstede.

Wat is een waterschap

Een waterschap (of hoogheemraadschap) is een overheidsorgaan, net als de rijksoverheid, de provincie of een gemeente. Het is een democratisch orgaan, met een bestuur en een professionele ambtelijke organisatie. Het waterschap heeft drie belangrijke taken: zorgen voor veilige dijken, zorgen voor droge voeten door het regelen van het waterpeil en zorgen voor schoon oppervlaktewater. Om de taken uit te kunnen voeren heeft een waterschap de waterschapsbelasting aan de ingezetenen en ondernemers in haar doelgebied.

Er is een aanhoudende discussie of waterschappen niet beter kunnen worden opgeheven en taken overgeheveld aan de provincie. Ook is er discussie of een waterschap zich dient te beperken tot de hierboven genoemde kerntaken, of ook andere zaken mag oppakken zoals natuurontwikkeling, milieubeheer en het aanleggen van recreatieve voorzieningen zoals fietspaden.

Welke waterschappen zijn er

Bij de afsluiting van de Kromme Rijn in 1122 werkten 20 buurtschappen samen in wat we met een beetje goede wil het eerste waterschap kunnen noemen (het poldermodel). Naarmate de tijd vorderde werden ook elders samenwerkingsverbanden opgericht en in 1850 bestonden er maar liefst 3.500 verschillende waterschappen. Daarna begon de indikking en samenklontering, Nederland kent momenteel 23 (24 als je het 100 ha kleine onbewoonde waterschap Blija Buitendijks meetelt) waterschappen. Het hele grondgebied van de gemeente Wijk bij Duurstede valt onder de verantwoordelijkheid van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), dat een kantoor heeft in Houten. Daar werken ongeveer 450 mensen aan de taken van het waterschap.

Hoe wordt een waterschap bestuurd

Het hoogste orgaan in een waterschap is het algemeen bestuur (vergelijkbaar met de gemeenteraad). De leden van dit bestuur, bestaande uit 30 personen, worden gekozen tijdens de waterschapsverkiezingen. Niet alle zetels worden gekozen, er zijn drie belangengroepen die apart vertegenwoordigd zijn via de zogenaamde geborgde zetels (zie verderop).

Alle leden van het algemeen bestuur zijn lid van een (politieke) partij. Veel landelijk bekende partijen houden zich ook bezig met waterschappen, maar er zijn ook speciale waterschapspartijen.

Naast het algemeen bestuur is er een dagelijks bestuur (vergelijkbaar met het college van B&W), die worden gekozen uit het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur houdt zich bezig met beleidsvoorbereiding en voert de besluiten van het algemeen bestuur uit.

Wat zijn geborgde zetels

Drie belangengroepen hebben geborgde zetels, deze zijn dus niet verkiesbaar tijdens de verkiezingen maar worden door de belangenverenigingen zelf aangewezen. Dit zijn:

- Agrariërs, 3 zetels, aangewezen door LTO Noord;
- Bedrijven, 2 zetels, aangewezen door de Kamer van Koophandel;
- Bos- en natuureigenaren, 2 zetels, aangewezen door de VBNE, de Vereniging voor Bos- en Natuureigenaren) als opvolger van het per 1 januari 2015 opgeheven Bosschap.

Er is een discussie of het aanhouden van geborgde zetels nog wel gewenst is, aangezien dit het democratisch gehalte van een waterschap nogal ondermijnt.

Wat is een dijkgraaf (of watergraaf) en een hoogheemraad

De dijkgraaf is de voorzitter van het dagelijks bestuur, vergelijkbaar met een burgemeester in een gemeente. Net als een burgemeester wordt een dijkgraaf niet gekozen, maar benoemd door de kroon voor een periode van 6 jaar. Bij HDSR is Patrick Poelman de dijkgraaf.

Hoogheemraden zijn de 'wethouders' van het waterschap, waartussen de verschillende portefeuilles worden verdeeld. Die portefeuilles bestaan uit taken als waterkwaliteit, peilbeheer, muskusrattenbestrijding, vaarwegbeheer, baggerplan, financiën en belastingen en zuivering. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden werkt aan de hand van een collegeprogramma dat op de website van het waterschap te vinden is. Hoeveel hoogheemraden er bij een waterschap zijn wordt bepaald door de omvang, bij HDSR zijn er 4.

Welke partijen zijn er actief bij HDSR

Bij het waterschap HDSR zijn op dit moment de volgende partijen actief, die ook allemaal weer meedoen aan de verkiezingen op 18 maart: Water Natuurlijk - 6 zetels, CDA - 4 zetels, VVD - 3 zetels, PvdA - 3 zetels, Algemene Waterschapspartij - 2 zetels, Waterschap@Inwonersbelangen - 2 zetels, Partij voor de Dieren - 1 zetel, SGP - 1 zetel en de ChristenUnie - 1 zetel.

Deze 23 zetels worden dus op 18 maart verdeeld, voor de resterende 7 geborgde zetels kan niet gestemd worden.

Waarom moet ik nu stemmen voor het waterschap

Stemmen voor het waterschap kon altijd al, maar tot nu toe gebeurde dat altijd schriftelijk, de laatste keer in 2008. Om te zorgen dat er meer mensen zouden gaan stemmen is in 2014 besloten om voortaan de waterschapsverkiezingen te combineren met die van de provinciale staten.

Hoe krijg ik meer informatie over waterschappen, de programma's van de partijen en wat ik moet stemmen?

- De Unie van Waterschappen is een goede start, www.uvw.nl
- Alle informatie over ons waterschap HDSR is te vinden op de website www.hdsr.nl
- Informatie over deze verkiezingen en een link naar het kieskompas via <http://www.hdsr.nl/bestuur-organisatie/18-maart-2015-0/>